

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

I.A. Soldaat

BEL/REE

Telefoonnummer +31235144181

soldaati@noord-holland.nl

1 | 4

Verzenddatum

16 MAART 2022

Kenmerk

1710805/1800474

Uw kenmerk

Betreft: Just Transition Fund aanvraag bij de Europese Commissie.

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp: het indienen van de gezamenlijke Just Transition Fund aanvraag van Rijk en regio's bij de Europese Commissie.

Afgelopen najaar hebben wij u geïnformeerd over het Just Transition Fund (JTF) opgericht door de Europese Unie en over het Transitieplan voor de IJmond. Het JTF ondersteunt regionale clusters in Europa bij een rechtvaardige transitie naar een duurzame industrie. Nu leunen deze clusters nog sterk op fossiele brandstoffen, dat moet veranderen. De IJmond is zo'n cluster, onder meer vanwege Tata Steel. Wij hebben u het Transitieplan IJmond ter informatie aangeboden. Dit plan vormt de basis voor de inzet van de JTF-middelen in de IJmond en voor het regionale hoofdstuk in het Nationale Transitieplan het 'Territoriale Plan voor een Rechtvaardige Transitie Nederland'.

Wij werken met de IJmond-gemeenten als één JTF-regio samen met de andere vijf JTF-regio's en de ministeries EZK en SZW (hierna: Rijk) om een bedrag van € 623 miljoen voor het JTF-programma 2021-2027 aan Europese middelen aan te vragen. Gezamenlijk is het Territoriale Plan voor een Rechtvaardige Transitie Nederland opgesteld om als JTF-aanvraag in te dienen bij de Europese Commissie. Voor de IJmond is € 58,5 miljoen gereserveerd uit het JTF.

Het Ministerie van SZW dient het Territoriale Plan voor een Rechtvaardige Transitie Nederland in bij de Europese Commissie (EC). Het ministerie van SZW zal in overleg met de EC de laatste technische aanpassingen aan de JTF aanvraag doen gedurende het beoordelingsproces door de EC. Naar verwachting heeft de EC 20 weken nodig om de aanvraag te beoordelen en zal begin september 2022 de subsidieregeling JTF worden opgesteld.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Territoriale Plan voor een Rechtvaardige Transitie Nederland

Het Territoriale Plan is tot stand gekomen op grond van een dialoog tussen Rijk en regio's over de uitvoering van het JTF in Nederland. Onderdelen van het Territoriale Plan zijn het regionale hoofdstuk IJmond en het Operationeel Programma.

a. Regionale hoofdstuk IJmond

Het hoofddoel van het JTF is: bijdragen aan de rechtvaardige transitie naar een duurzame industrie en economie in de IJmond, als onderdeel van het Noordzeekanaalgebied. Met het JTF creëren de gemeenten in de regio IJmond en de provincie Noord-Holland een kans voor (private) partijen in onze regio om extra middelen te ontvangen. Het JTF fungeert daarmee als een vliegwiel/ facilitator voor de gezamenlijke ambities op duurzaamheid en arbeidsmarkt in de regio.

Met het JTF stimuleert de regio IJmond de rechtvaardige transitie naar een duurzame industrie en economie, langs vier parallelle transitiepaden:

1. Duurzame en schone staalindustrie als toekomstbestendige werkgever
2. Benutten kansen verduurzaming NZKG
3. Verduurzaming overige industriële bedrijvigheid IJmond
4. Transitie naar toekomstbestendige arbeidsmarkt

Deze transitiepaden komen voort uit de urgenties en werken toe richting het geformuleerde JTF-hoofddoel. Met deze inzet op de vier transitiepaden levert de IJmond ook een bijdrage aan de bredere verduurzamingsplannen uitgewerkt in de Regioplannen en de CES van het NZKG. Daarnaast zetten deze transitiepaden ook in op mogelijke kansen die vanuit de strategische geografische ligging aan zee, de verbondenheid met de haven van Amsterdam - als onderdeel van het Noordzeekanaalgebied - en de ligging in de economisch sterke MRA voortkomen. Eén van deze kansen voor de IJmond is de rol die regio kan pakken als 'energy hub'. Door in te zetten op nieuwe werkgelegenheid in andere sectoren dan de staalindustrie, verkleint de regio de economische afhankelijkheid van de staalsector. De energietransitie geeft kansen om van werk naar werk te komen, voor omscholing, bijscholing en verandering van werkzaamheden.

In het Territoriale Plan zijn de paden 2 en 3 gebundeld in het landelijke spoor: Diversificatie van de economie. Hierbij zetten we in op: IJmond als energy hub, schone technische werkplaats en duurzaam industriecoluster. De 4 transitiepaden passen in de drie landelijke sporen.

- Impact van Tata Steel op de leefomgeving

Naast de CO₂-uitstoot die met staalproductie gepaard gaat, maakt ook de druk op de leefomgeving de transitie naar een schone staalindustrie in de IJmond urgent. Een snelle inzet van het Rijk en Tata Steel op verduurzaming en dus verlaging van de uitstoot is noodzakelijk. Het JTF is echter niet bedoeld om de transitie naar duurzame staalproductie te financieren. De inzet is erop gericht robuuste

maatregelen te ondersteunen, die het regionale ecosysteem als geheel ten goede komen, dus die én in alle paden naar duurzame staalindustrie passen en tot baanbehoud leiden, én die leiden tot nieuwe banen in de bredere industrie en energiesector in de IJmond. Met als belangrijkste randvoorwaarde (naast de voorwaarden uit de JTF-verordening) dat de projecten een positieve bijdrage leveren aan leefkwaliteit en leefomgeving.

- Verdeling van de JTF middelen

In de brief van de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat aan de Voorzitter van de Tweede Kamer d.d. 8 december 2020 is een verdeling van de JTF middelen 50-50% tussen economie en arbeidsmarkt opgenomen met een mogelijke afwijking van 10%¹. Arbeidsmarkt is een groot knelpunt en speerpunt van beleid. Toch bestaat het risico dat we het gehele budget dat aan arbeidsmarkt dient te worden besteed, niet kunnen benutten. Uit onze inventarisatie blijkt dat er relatief minder projecten op gebied van arbeidsmarkt spelen. We hebben met het Rijk afgesproken dat de IJmond minimaal 40% van het budget inzet op arbeidsmarkt, op basis van de behoefte in de IJmond. Dit zal niet alleen via het spoor Arbeidsmarkt zijn, maar ook via de andere twee sporen door een bijdrage te vragen van 5% ten behoeve van Social Return.

- Cofinanciering

Het bedrag uit het JTF is bedoeld als cofinanciering van projecten. De cofinancieringsplicht wordt zo veel mogelijk gerealiseerd door het slim koppelen van subsidiestromen en cofinanciering door het bedrijfsleven. Zo kunnen de Opleidings & Onderwijs fondsen mogelijk als cofinanciering dienen bij arbeidsmarkt projecten. Tevens wordt er aansluiting gezocht bij bestaande projecten.

b. Operationeel programma

Er is één landelijk Operationeel Programma (OP) in het JTF, waarbinnen elke regio, en dus ook de IJmond, een eigen prioriteit en regiohoofdstuk heeft. Het regionale hoofdstuk IJmond in het OP is een technische vertaling van het inhoudelijke regionale hoofdstuk IJmond (uit het Territoriale Plan voor een Rechtvaardige Transitie Nederland) om de budgetten, indicatoren en streefdoelen vast te leggen. Binnen de JTF-systematiek zet de IJmond in op een breed scala aan maatregelen.

Governance na toekenning JTF

Rijk en regio's werken op gelijkwaardige wijze samen aan de uitvoering van het Nederlandse deel van het JTF. We hebben afspraken gemaakt over de bevoegdheids- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen het Rijk en de regio's. Deze bestuurlijke afspraken gelden voor het Rijk en alle regio's voor de duur van het JTF-programma van 2021-2027.

¹ [brief_regering_middelenverdeling \(eerstekamer.nl\)](https://www.eerstekamer.nl/brief-regering/middelenverdeling)

Tot Slot

De verduurzaming van de IJmond en de bredere regio (NZKG en de MRA) biedt economische kansen voor de IJmond. Door in te zetten op nieuwe werkgelegenheid in andere sectoren dan de staalindustrie, verkleint de regio de economische afhankelijkheid van de staalsector. Voor onze regio kan JTF een belangrijke steun in de rug zijn om de leefbaarheid en luchtkwaliteit, die mede door Tata Steel onder druk staat, te verbeteren.

Wij hebben u in het najaar geïnformeerd over het vaststellen van het Transitieplan IJmond en tevens hielden we een informatiebijeenkomst voor Raden en Staten in het najaar van 2021. In het tweede kwartaal van 2022 organiseren we een volgende informatiebijeenkomst voor Raden en Staten. Na de vaststelling van het Territoriale Plan door de Europese Commissie zullen wij u informeren over de start van het programma.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,



provinciesecretaris

R.M. Bergkamp



voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Bijlagen:

Territoriale Plan voor een Rechtvaardige Transitie Nederland (Regionaal Hoofdstuk IJmond, Operationeel programma).